COLOCVIU STRATEGIC

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE
CENTRUL DE STUDII STRATEGICE DE APĂRARE ŞI SECURITATE

Nr. 14 (XXVI)
Noiembrie 2004

COMPLETAREA PIERDERILOR UMANE

General maior dr. Mihai PALAGHIA

CONCLUZII

- Omul este elementul esențial al oricărei organizații militare. De calitățile sale, de nivelul pregătirii militare şi profesionale depinde succesul în luptă.
- Monitorizarea pierderilor umane produse pe timpul acțiunilor militare constituie responsabilitatea comandanților şi a statelor majore.
- Completarea pierderilor în luptă se face prin înlocuirea subunităților care şi-au diminuat semnificativ capacitatea de luptă şi/sau prin încadrarea cu rezervişti a funcțiilor libere.

1. Considerații privind pierderile umane şi materiale

Creşterea performanțelor armamentelor şi tehnicii de luptă, dezvoltarea continuă a preciziei mijloacelor de atac şi perfecționarea sistemelor automate de dirijare au condus la sporirea posibilităților de a executa lovituri puternice la distanțe tot mai mari, într-un timp extrem de scurt.

Conflictele armate înregistrate în ultimii ani au scos în evidență, la presiunea tot mai accentuată a opiniei publice asupra factorilor politico-militari, necesitatea planificării, organizării şi coordonării acțiunilor militare la nivele din cele mai performante, astfel încât pierderile, cel puțin cele umane, să lipsească sau în cel mai rău caz să fie reduse la minim. Loviturile aeriene, focul artileriei şi loviturile rachetelor au asigurat utilizarea trupelor terestre în condiții de siguranță maximă.

Studiul pierderilor probabile produse pe timpul acțiunilor militare constituie o responsabilitate deosebit de importantă a comandanților şi statelor majore. Acestora le este necesară pentru urmărirea evoluției rapoartelor de forțe şi mijloace şi asigură proiectarea valorică a raporturilor dintre forțele luptătoare şi cele logistice. Pierderile de război, după natura lor, pot fi umane şi materiale.

Printre cele de natură umană se pot enumera ca fiind: recuperabile pentru luptă (păstrarea statutului de combatant), recuperabile pentru sfera logisticii (alte domenii), recuperabile pentru viață

(invalizi, mutilați), prizonieri (scoşi din luptă) şi irecuperabile (morți, dispăruți de război).

Pierderile materiale militare pot fi: recuperabile pentru luptă (prin diferite grade de reparație), recuperabile în sfera asigurării de luptă (prin conversie), valorificabile (pentru piese de schimb, ca materii prime, surse de energie), de uzură, de rulaj şi funcționare, captură şi irecuperabile.

Prognoza pierderilor se poate realiza având în vedere caracteristicile tehnico-tactice ale mijloacelor de luptă, datele rezultate din conflictele militare în care s-au întrebuințat mijloace de lovire similare cu cele deținute de armata noastră, procedeele de ducere a acțiunilor de luptă, măsurile de protecție şi siguranță a trupelor noastre şi capacitatea de ripostă a unităților pentru distrugerea obiectivelor inamicului în afara distanței de manifestare eficientă a acestora. Fiind un proces deosebit de complex, cu multe elemente variabile, o prognoză cât mai realistă va permite comandanților să adopte o decizie cât mai bună şi să activeze la momentul potrivit sistemul de completare cu resurse a structurilor militare.

2. Premise ale prognozei pierderilor umane în luptă

În urma unor studii care au avut la bază datele statistice ale celor mai importante conflicte militare, posibilitatea de lovire a mijloacelor actuale de luptă şi efectele acestora asupra obiectivelor adverse, formele şi procedeele de luptă actualizate în funcție de creşterea performanțelor tehnico-tactice ale armamentului, precum şi facilitățile de protecție a trupelor, prognoza pierderilor umane şi materiale participante direct la luptă se poate face după următoarele criterii: 1) locul, rolul şi scopurile de îndeplinit de către structurile militare participante la luptă; 2) structura şi valoarea grupărilor de forțe şi mijloace care se confruntă; 3) formele şi procedeele de luptă, îndeosebi caracterul lor de armă, de arme întrunite, integrat, decisiv, de durată; 4) dinamica rapoartelor de forțe şi mijloace pe categorii de structuri organizatorice şi mijloace de acțiune; 5) gradul de coordonare al acțiunilor; 6) gradul de pregătire al comandamentelor; 7) stadiul de pregătire al acțiunilor militare, asigurarea multilaterală a acțiunilor militare, caracteristicile geografico-militare ale spațiului de confruntare; 8) stările de timp şi anotimp; 9) gradul de protecție şi mascare a personalului şi tehnicii de luptă; 10) importanța diminuării pierderilor pentru continuarea acțiunilor de luptă şi recuperarea lor oportună; 11) efectele mijloacelor de atac şi lovire ale inamicului; 12) mobilitatea forțelor şi mijloacelor în caz de evacuare, mutare şi părăsire a raioanelor de dispunere; 13) gradul de apărat, ascundere, protecție şi camuflare a elementelor de infrastructură ale formațiunilor logistice.

Având în vedere numărul şi dimensiunile

General maior dr. Mihai PALAGHIA, comandantul Corpului 1 Armată Teritorial "Gl. Ioan Culcer", este autorul unei "Metodologii de organizare şi desfăşurare a evaluării nivelului de operaționalizare inițial al structurilor destinate NATO, prin propunerile de forțe" şi a numeroase articole de specialitate şi de securitate națională, regională şi internațională.

factorilor care influenţează pierderile umane şi materiale pe timpul mobilizării şi războiului, gradul lor de probabilitate şi caracterul variabil al trinomului acţiune – efect – reacţie, nu se pot stabili cu un grad de certitudine ridicat anumite formule prin care să se poată calcula cu rigurozitatea matematică valoarea pierderilor. De aceea, în funcţie de situaţia concretă a condiţiilor de desfăşurare a acţiunilor de luptă, comandanţii şi statele majore vor estima pierderile, astfel încât, acţiunile cu un grad ridicat de risc să fie evitate, iar dacă nu este posibil să se întreprindă măsurile necesare pentru diminuarea pierderilor proprii, nu prin neangajare, ci prin preluarea iniţiativei şi prin executarea unor acţiuni care să ducă la diminuarea factorilor de risc.

3. Evidenţa şi raportarea pierderilor umane

Referitor la evidenţa şi raportarea pierderilor, precizăm că prin pierderi în efective se înţelege personalul scos din luptă. Acestea cuprind militarii decedaţi, dispăruţi, căzuţi prizonieri, dezertori, condamnaţi, răniţi, contaminaţi NBC şi cei cu afecţiuni medicale care au devenit inapţi pentru continuarea serviciului militar pe o durată mai mare de 10 zile.

Menţionăm că personalul cu afecţiuni medicale care poate fi recuperat în termen scurt (de până la 10 zile), în cadrul serviciilor medicale ale unităţilor, nu se consideră pierderi în efective. Prin urmare, funcţiile încadrate cu personalul respectiv se vor completa numai dacă acestea afectează capacitatea combativă a unităţilor care duc acţiuni de luptă ce urmează să fie introduse imediat în luptă.

Evidenţa pierderilor în personal se ţine nominal şi numeric, astfel: 1) evidenţa nominală, în caietul comandantului de pluton, în situaţia încadrării companiei/similare la război, în jurnalul acţiunilor de luptă şi în registrul de evidenţă al pierderilor; 2) evidenţa numerică, în situaţia pierderilor şi a nevoilor de completare pe categorii de personal, funcţii şi specialităţi militare, în situaţia centralizatoare cu pierderile, completarea realizată şi nevoile de completare pe mari unităţi, unităţi şi subunităţi.

La batalion şi brigadă (similare) evidenţa numerică a pierderilor în personal se ţine cu un eşalon mai jos, iar la corpul de armată şi eşaloanele superioare acestuia – pe mari unităţi de tip brigadă (similare) şi unităţi subordonate nemijlocit.

4. Soluţii posibile de completare a pierderilor umane şi materiale

Rapoartele cuprinzând pierderile şi nevoile de completare cu resurse umane şi materiale şi cererile de completare se înaintează o dată cu sintezele operative (rapoartele de luptă). În situaţia în care pierderile suferite sunt mai mari de 25% sau afectează în mod grav capacitatea de luptă a unităţii, acestea se raportează ierarhic, la eşalonul superior, imediat după stabilirea volumului lor. Pe timp de război, completarea unităţilor se face atât cu militari din contingentele care şi-au satisfăcut stagiul militar în perioada desfăşurării războiului, cât şi cu rezervişti.

Instrucția recruților pe timp de război se execută în structura şi algoritmul prevăzute în timp de pace, astfel încât la terminarea stagiului militar, aceştia să aibă cunoştințele şi deprinderile necesare luptătorului/specialistului. În aceste condiții va creşte ponderea activităților practice, iar experiența unităților în acțiunile militare desfăşurate va fi implementată în sistemul de instruire pentru însuşirea noilor proceduri, procedee şi tehnici de luptă.

Pentru rezerviştii prevăzuți să completeze unitățile militare pe timpul războiului, înainte de repartizarea lor în unitățile operative, este indicat să se asigure o perioadă de instrucție variabilă, în funcție de timpul scurs de la terminarea stagiului militar. Această perioadă de instrucție se va executa în mod obligatoriu în cazul când militarii urmează să-şi schimbe specialitatea militară, când s-au introdus în înzestrare noi tipuri de armament/mijloace/tehnică de luptă sau când s-au schimbat/perfecționat unele procedee de ducere a luptei. Fără însuşirea noilor tehnici şi procedee de luptă, utilizarea rezerviştilor nu numai că este contraproductivă, dar duce la creşterea pierderilor. Sistemul de instruire a rezerviştilor este, în principal, cel utilizat în timp de pace, fiind destinate structuri militare (unități de instrucție), personal specializat şi baza materială a instrucției.

În funcție de nivelul pierderilor în personal al unităților militare, pentru completarea acestora se poate adopta soluția înlocuirii subunităților care şi-au pierdut capacitatea de luptă cu altele constituite din rezervişti sau soluția completării acestora cu rezervişti pe funcțiile libere. Ambele soluții au şi avantaje şi dezavantaje dar, se pare ca fiind optimă prima, când pierderile sunt mai mari de 50% şi a doua când pierderile sunt mai mici.

PROPUNERE

Prezentarea unei expuneri, privind completarea pierderilor umane, ofițerilor-studenți din anul III al Facultății de Comandă şi Stat Major din Universitatea Națională de Apărare.

***COLOCVIU STRATEGIC* este o publicație a Centrului de Studii Strategice de Apărare şi Securitate ce include rezumate ale temelor de cercetare ştiințifică, conferințelor, simpozioanelor, seminariilor, meselor rotunde, opinii şi puncte de vedere ale unor personalități de marcă din armată şi societate, din țară şi străinătate, implicate în cercetarea ştiințifică din domeniul securității.**

Publicație realizată cu sprijinul Editurii şi Tipografiei Universității Naționale de Apărare
Tehnoredactare computerizată: Marioara BĂJENARU
Supliment al revistei *IMPACT STRATEGIC*
ISSN: 1582-6511; B: 27203

Centrul de Studii Strategice de Apărare şi Securitate
Şos. Panduri, nr. 68-72, Sector 5, Bucureşti
Telefon: 410.52.20, Fax 410.03.64
e-mail: cssas@unap.ro
web: www.unap.ro